

ZBORNICA VARNOSTI
IN ZDRAVJA PRI DELU

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
Nikolšičeva cesta 24
1507 Ljubljana
www.zzzs.si

NAVODILO ZA VARNO DELO

LESTVE

Šifra dokumenta / izdaja:
NVD – ZbVZD – V 005 / 01

Stran: 1/4

www.zbornica-vzd.si

1. NAVODILA IN VARNOSTNI UKREPI PRED ZAČETKOM DELA

- **Seznani se z navodili** za varno uporabo in jih dosledno upoštevaj.
- Preglej in uredi **okolico delovnega mesta**.
- Uporabljaljaj samo **brezhibno delovno opremo**.
- **NE PRIČNI Z DELOM**, če:
 - ❖ si mlajši od 18 let,
 - ❖ nisi ustrezno **usposobljen** (ustrezno zdravniško spričevalo za delo na višini, teoretično in praktično usposobljen, seznanjen z navodili za varno delo, ipd.),
 - ❖ si v neustreznem **psihofizičnem stanju** (pod vplivom psihoaktivnih substanc – alkohol, droge, psihoaktivna zdravila, ipd.), bolan, utrujen.
- V primeru ugotovljenih **pomanjkljivosti** in nepravilnosti **takoj obvesti pristojnega**.

2. NEVARNOSTI

- Nevarnost padca delavca z višine.
- Nevarnost zdrsa in padca lestve.
- Nevarnost padanja materiala.
- Nevarnost izgube ravnotežja.
- Prevrnitve lestve - nepravilna postavitve lestve.
- Nagibanja izven gabaritov lestve - nepravilno delo na lestvi.
- Nestabilno postavljene lestve.
- Poškodovane, razmajane in nestabilne lestve.
- Zdrs lestve zaradi obrabljenih podnožk na lestvi.
- Raztegnitev krakov lestve - kraki niso medsebojno povezani.

3. IZDELAVA, ZAHTEVE in VARNOSTNI UKREPI

NAMEN:

- omogočajo dostop na višini in izvajanje manjših in kratkotrajnejših del,
- uporabljajo se lesene in kovinske lestve, ki so običajno prenosne,
- pred uporabo mora uporabnik lestev pregledati, če je brezhibna oziroma ni poškodovana – brezhibnost lestve se ugotovi s pregledom lestvin in prečk, da te nimajo razpok ali drugih poškodb, da ne manjkajo prečke, da te niso nalomljene ali zvite, in da so prečke trdno vpete v lestvine,
- dostop na delovno mesto na višini, ko je razlika med nivoji manj kot 5 m,
- kratkotrajna dela pri katerih ni potreben večji upor delavca ter se uporablja le lažje ročno orodje in manjša količina materiala.

TIPI:

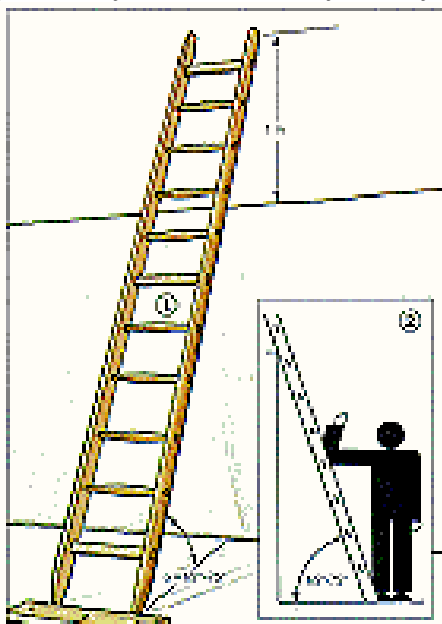
- enokrake,
- dvokrake,
- skladne z zahtevami standarda SIST EN 131.

UKREPI ZA PREPREČITEV NEVARNOSTI:

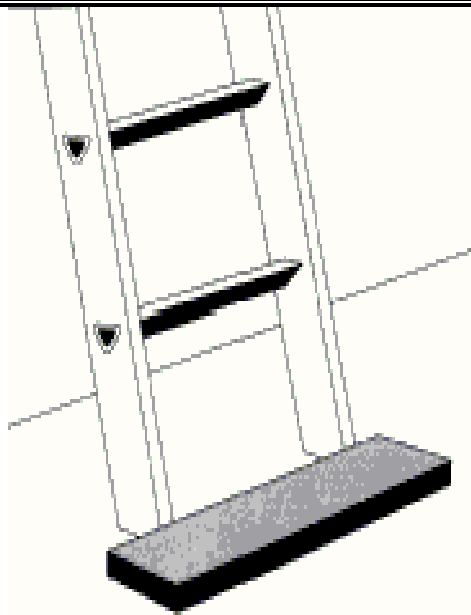
- pred uporabo pregledati stanje lestve in podnožk lestve,
- poškodovana, nestabilna ali razmajana lestev se ne sme uporabljati,
- zagotoviti stabilno postavitve lestve na ravno podlago,
- kraki dvokrake lestve morajo biti medsebojno privezani,
- uporaba dvokrakih lestev je dovoljena do višine 3 m,
- največja dovoljena višina prislonske lestve s katere se opravlja delo je 8 m,
- brez varovanja pred padcem v globino je dovoljeno izvajati dela na lestvi do višine 3 metre,

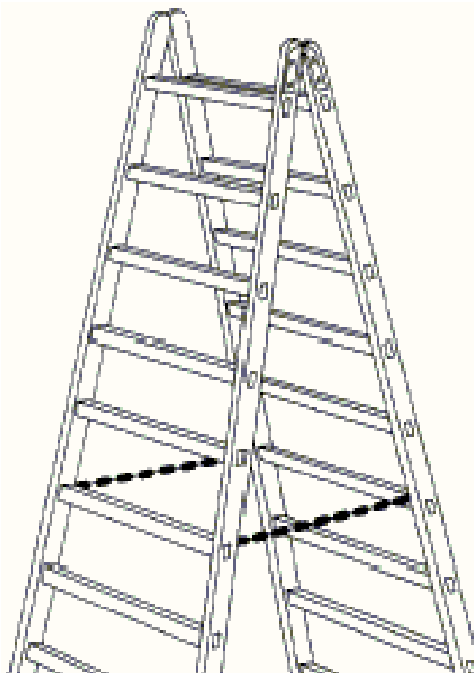
- pri izbiri dolžine enokrake lestve, ki jo uporabljamo za dostope na zidne robove, odre, jarke in podobno, morajo lestve segati 1 m preko mesta naslanjanja,
- lesene lestve dolžin nad 400 cm morajo biti zavarovane s kovinskimi utegami,
- lestev se postavlja pod naklonom 65° – 75° (v praksi si to pomagamo tako, da se postavimo s stopalom tik ob lestev, nadlaket postavimo pravokotno na telo in se s komolcem dotaknemo klina na lestvi),
- pri postavitvi lestve na gladki podlagi je potrebno z oporami preprečiti zdrs,
- pred vzpenjanjem na lestev se mora opraviti preizkus stabilnosti postavitve tako, da oseba stopi na prvo prečko, držeč se za stranice ter se sunkovito nagiba levo in desno. Ko se tako ugotovi, da je lestev stabilna, je dovoljeno vzpenjati se na lestev,

- na lestvi se sme nahajati le ena oseba,
- pri delu na lestvi in vzpenjanju se je obvezno z eno roko držati za lestev,
- vzpenjanje in sestopanje z lestve mora biti tako, da se delavec izmenično oprijema z obema rokama prečk lestve ne pa stranic,
- pri vzpenjanju in sestopanju po oziroma z lestve mora biti sprednji del telesa obrnjen proti lestvi - obračanje hrbta lestvi ni dovoljeno in je nevarno,
- pri delu na lestvi mora delavec stati z obema nogama na istem klinu,

- prepovedano je uporabljati zgornji dve prečki - da bi delavec stal na teh prečkah,
- pri delu na lestvi se ne smemo nikoli nagibati preveč levo in desno ali nazaj, ker s tem težišče telesa prenesemo izven stranic lestve in zato obstaja nevarnost prevrnitve,
- prenašanje orodja po lestvi se sme s pomočjo posebne torbice, ki jo delavec ima pripeto s pasom okrog pasu; nikakor pa orodja pri vzpenjanju po lestvi ne smemo prenašati v rokah ali prosto v žepih,
- pri delu na lestvi, ko imate zaposleni obe roki je obvezno zavarovanje delavca pred izgubo ravnotežja z varnostno navezo - varnostnim pasom,
- prepovedano je naslanjanje lestev s klinom na vogale zgradb ali drogove,
- prepovedana je uporaba lestev pri katerih so klini pribiti z žebli ob stranice, lestev z manjkajočimi ali polomljenimi klini in lestve z drugačnimi okvarami,
- dvokrake lestve morajo biti zavarovane s trdimi vezmi, da se kraki ne morejo čez mero razmakniti.

4. OSEBNA VAROVALNA OPREMA		
 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Osebna varovalna oprema mora biti skladna z veljavnimi standardi. ❖ Delavec mora pri svojem delu dosledno in namensko uporabljati osebno varovalno opremo v skladu z navodili proizvajalca, jo redno čistiti in vzdrževati ter skrbeti za njeno brezhibnost. ❖ Uporabnik delovne opreme mora uporabljati naslednjo osebno varovalno opremo: <ul style="list-style-type: none"> ❖ delovna obleka, ❖ zaščitna čelada (SIST EN 397), ❖ zaščitne rokavice (SIST EN 388), ❖ zaščitna obutev s kapico (SIST EN ISO 20345). 	
5. UKREPI IN NAVODILA OB MOTNJAH		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ V kolikor pred začetkom dela ali med delom ugotoviš kakršnekoli nevarnosti, pomanjkljivosti, ki ogrožajo nadaljnjo varno delo, lestev izloči iz uporabe in o tem obvesti pristojnega. 	
6. PRVA POMOČ IN REŠEVANJE		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Poškodovano osebo reši iz nevarnega območja. ➤ O dogodku obvesti reševalce – PRIJAVA NEZGOD 112. ➤ Poškodovancu nudi prvo pomoč do prihoda reševalcev oz. ga pospremi v ambulanto prve pomoči. 	 112
7. POSLEDICE KRŠITEV NAVODIL VARNEGA DELA		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdravstvene posledice: poškodba pri delu, zdravstvene okvare, smrt. ➤ Delovno pravne posledice: opozorilo, opomin, prenehanje dela. 	